

УДК:378.147:[373.5.011.3-051:81'243]:001.895

**ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК ЗАСІБ
ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ**

Дуброва А. С.

Рівненський державний гуманітарний університет, Україна, Рівне

У статті визначено актуальність використання інноваційних технологій у викладанні іноземної мови. Обґрунтовано ефективність впровадження інтерактивного методу викладання, використання технічних засобів навчання. Розглянуто особливості, можливості і перспективи використання інноваційних технологій навчання іноземної мови на немовних факультетах вищих навчальних закладів. Із зростанням ролі іноземної мови у професійній підготовці фахівців нефілологічного профілю, необхідність упровадження сучасних освітніх інформаційних технологій у практику вищої школи стає актуальною на сучасному етапі. Подальшого аналізу зазнає можливість використання інтерактивних технологій і дидактичних особливостей технологій навчання з використанням мультимедійних засобів у викладанні дисципліни 'іноземна мова за професійним спрямуванням'.

Ключові слова: інтерактивність, інноваційні технології, комунікативна компетенція, проектна методика, професійна підготовка.

Дуброва А. С. Внедрение инновационных технологий как средство формирования иноязычной подготовки будущих специалистов / Ровенский государственный гуманитарный университет, Украина, Ровно

В статье определена актуальность использования инновационных технологий в преподавании иностранного языка.

Обоснована ефективність впровадження інтерактивного методу навчання, використання технічних засобів навчання. Розглянуті особливості, можливості і перспективи використання інноваційних технологій навчання іноземному мові на немовних факультетах вищих навчальних закладів. З ростом ролі іноземної мови в професійній підготовці фахівців нефілологічного профілю, необхідність впровадження сучасних освітніх інформаційних технологій в практику вищої школи стає актуальною на сучасному етапі. Дальшого аналізу піддається можливість використання інтерактивних технологій і дидактичних особливостей технологій навчання з використанням мультимедійних засобів в викладанні дисципліни "іноземна мова по професійному напрямку".

Ключові слова: інтерактивність, інноваційні технології, комунікативна компетенція, проектна методика, професійна підготовка.

A. Dubrova Introduction of innovative technologies as a means of formation of foreign language training of future specialists / Rivne State Humanitarian University, Ukraine, Rivne

The article determines the urgency of using innovative technologies in teaching foreign languages. The efficiency of implementation of the interactive method of teaching, use of technical means of training is substantiated. The features, possibilities and prospects of using innovative technologies of teaching a foreign language in non-language faculties of higher educational institutions are considered. With the growing role of foreign language training specialists non-philological profile, the need for implementation of modern information technology education in the

practice of high school is relevant today. Further analysis is exposed possibility of using interactive technologies and features instructional technology training using multimedia in teaching discipline "Foreign language for professional purposes."

Key words: interactivity, innovative technologies, communicative competence, design methodology, professional training.

Вступ. Інтеграція України у світовий та європейський простір, соціально-економічні й політичні зміни в суспільстві потребують певних змін у галузі освіти, вимагають інноваційних підходів до навчання мов задля інтенсифікації та оптимізації навчального процесу. Вимоги, що висувуються до освіченої людини сьогодні спонукають науковців переглянути та удосконалити вимоги щодо рівня володіння іноземними мовами, запропонувати нові підходи до відбору змісту і організації матеріалу, розробити необхідні форми та види контролю. Особливо це актуально у такій галузі, як викладання іноземних мов у вищій. Необхідність задовольняти сучасні потреби суспільства зумовлює пошук науковцями та викладачами нових ефективних форм і засобів навчання, зокрема у немовних ВНЗ. Удосконалення підготовки майбутніх фахівців неможливе без оптимізації впровадження новітніх освітніх інформаційних технологій та інтерактивних методик у процес профільного навчання іноземної мови.

Традиційні засоби й методи викладання у вищій школі все частіше не спрацьовують. Використання інноваційних підходів у процесі вивчення іноземних мов займає своє почесне місце серед інших нововведень, особливо в розвитку мовної, мовленнєвої, соціокультурної компетенції .

Основне завдання даної статті полягає в обґрунтуванні доцільності використання сучасних інформаційно-комунікативних технологій при вивченні іноземних мов студентами – фахівцями нефілологічних спеціальностей.

Актуальність даної теми полягає в тому, що сьогодні, як ніколи раніше, роль іноземної мови постійно зростає, що зумовлює необхідність використання сучасних освітніх інформаційних технологій у практиці вищої школи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій засвідчує наявність значної кількості наукових досліджень у таких напрямках як формування комунікативної компетенції (О. В. Романова, О. Черемиська та ін.); інноваційні підходи до навчання іноземної мови професійного спрямування (О. Андрущенко, І. С. Башмакова, О. І. Плотнікова та ін.); інноваційні технології навчання (І. Дівакова, Л. Олійник, А. Нісімчук, М. Папагутіна, О. Плугатарьова, І. Серповська та ін.); використання інформаційно-комунікативних технологій у навчальному процесі (В. Ю. Биков, Я. В. Булахова, О. М. Бондаренко, В. Ф. Заболотний, Г. О. Козлакова, О. А. Міщенко, О. П. Пінчук та інші).

Розробкою і впровадженням у навчальний процес нових інформаційних технологій активно займаються такі дослідники як, Е. С. Полат, Е. І. Дмитреєва, С. У. Новиков, Т. А. Полілов, Л. А. Цвєткова та багато інших; проектна методика (І. Зимня, Є. Полат та ін.);

У більшості публікацій науковці, розглядаючи різні аспекти проблеми використання новітніх інформаційних технологій у навчальному процесі, зауважують на збільшенні ролі електронних засобів навчання на всіх етапах навчального процесу та роблять висновки, що інноваційні технології викладання іноземних мов передбачають поєднання інтерактивних методів викладання з

використанням технічних засобів навчання (комп'ютерних, мультимедійних, мережі Internet) [1, с.58] пропонують свій досвід щодо проведення мультимедійних конференцій та створення інтерактивних сайтів, вважають за необхідне відкрити новий портал для самоосвіти, де можна було б керувати навчанням мов, пропонувати тести для самоконтролю знань, які змогли б допомогти студентам визначити для себе рівні володіння мовою, організувати форуми для тих, хто мові навчається [2, с. 37]. Проте, ґрунтовних досліджень з визначення й перспектив використання інформаційно-комунікативних технологій у процесі вивчення іноземної мови майбутніми фахівцями не філологічного профілю бракує і тому є перспективним їх подальше дослідження та впровадження у систему освіти вищої школи.

Отже, метою статті є визначення можливостей і подальших перспектив використання інноваційних технологій навчання у процесі формування професійної іншомовної компетенції студентів немовних вищих навчальних закладів, а саме інтерактивних методик навчання та засобів сучасних інформаційних технологій.

Виклад основного матеріалу дослідження. Зміни, які відбуваються в українському суспільстві, ставлять перед освітньою системою України необхідність оновлення змісту та методів застосування інноваційних підходів до викладання іноземної мови за професійним спрямуванням. Для сучасного суспільства притаманне чітке соціальне замовлення на володіння іноземними мовами. Особливо це визначається у такій галузі, як викладання іноземних мов у вищій школі. Інноваційні технології призвели до вдосконалення системи навчання іноземним мовам: змінюються методи і форми викладання. Вони зорієнтовані на активну пізнавальну діяльність студентів. Вимоги до якості підготовки фахівців, здатних здійснювати

свою роботу, спираючись на знання іноземної мови в системі вищої професійної освіти в Україні, постійно підвищуються. Розвитку іншомовної комунікативної компетенції у студентів під час навчання іноземним мовам сприяє використання інформаційно-комунікативних технологій.

Для більшості фахівців у сфері викладання іноземних мов інноваційність розглядається як комунікативність. Отже, методичним змістом сучасного заняття з іноземної мови має бути комунікативність та формування у студентів відповідної комунікативної компетенції, яка визначається як уміння ефективно застосовувати знання в різноманітних умовах професійного спілкування з різними комунікантами та здатність користуватися мовою залежно від конкретної ситуації [3, с.65]. Перед викладачами іноземної мови постає проблема пошуку шляхів підвищення пізнавального інтересу студентів до вивчення мови, закріплення їхньої позитивної мотивації до навчання. Однією із можливостей вирішення цієї проблеми є використання інноваційних технологій у навчанні.

Постає потреба підвищити ефективність формування іншомовної комунікативної компетенції за рахунок розробки та впровадження в процес навчання інноваційних технологій і методик навчання, що дозволяють інтенсифікувати процес навчання і створити організаційно-дидактичну базу для реалізації компетентного підходу в вищих навчальних закладах. Під інноваціями в методології зазвичай розуміються дидактичні нововведення, що оптимізують наявні умови реалізації освітнього процесу. Інноваційні технології навчання, за О.В. Лозинською, – це оригінальні, новаторські способи, прийоми, педагогічні дії та засоби, що сприяють покращенню та ефективності навчання іноземних мов. Таким чином, їх структурними елементами є зміст, форми, методи, засоби, прийоми та цілі навчання [4, с. 89].

Для підвищення ефективності навчального процесу сучасні науковці радять використовувати як класичні методи навчання, так і інноваційні. На відміну від звичайних занять, метою яких є оволодіння знаннями, вміннями та навичками, заняття з використанням інноваційних технологій найбільш повно враховують інтереси, нахили, здібності кожного студента. Інноваційні технології містять такі підходи до викладання іноземних мов, як:

-Інтерактивні методи викладання.

-Використання технічних засобів навчання (комп'ютерних та мультимедійних,) для контролю знань, зберігання і використання навчальних матеріалів.

Суть інтерактивного навчання полягає в тому, що процес навчання організований таким чином, що практично всі студенти залучаються до процесу пізнання. Важливо, що інтерактивні методи навчання можна застосовувати практично для всіх видів навчання: аудиторного, заочного, дистанційного, в Інтернеті тощо. Під час інтерактивних занять викладач і студент знаходяться в рівних умовах. Викладач не викладає матеріал, а стає активним учасником дискусії, направляючи її у потрібне русло. В умовах професійно-орієнтованого навчання широко використовують такі методи інтерактивного навчання, як ділові ігри, дискусії, конференції, диспути, що імітують проблемні ситуації, притаманні реальній професійній діяльності фахівця.

Іноземна мова стає складовою вивчення самої спеціальності, розвитку професійних інтересів та готовності студентів використовувати здобуті знання в професійній сфері.

Однією з найбільш поширених інноваційних технологій навчання стає проектна методологія, що набула актуальності в системі вищої

освіти у зв'язку з потребою підготовки конкурентоспроможних фахівців для сучасного ринку праці.

Перспективи використання інформаційних технологій навчання передбачають участь у міжнародних відеоконференціях, мультимедійних презентаціях, фахових проектах, тощо. Таким чином, інноваційні технології є важливою складовою формування професійної іншомовної комунікативної компетенції. Вони відкривають доступ до нових джерел інформації, надають нові можливості для формування професійних та лінгвістичних навичок, дозволяють реалізувати інтерактивні методи навчання.

Важливе місце під час навчання іноземної мови сьогодні займає застосування мультимедійних засобів навчання. Мультимедійні засоби навчання, за С.У. Гончаренко, – це комплекс апаратних і програмних засобів, що дозволяють користувачеві спілкуватися з комп'ютером, використовуючи різноманітні, природні для себе середовища: графіку, гіпертексти, звук, анімацію, відео. Мультимедійні системи надають користувачеві персонального комп'ютера такі види інформації: текст; зображення; анімаційні картини; аудіо коментарі; цифрове відео [5, с. 298]. Інтернет – це глобальна міжнародна мережа, що дає можливість виконувати пошук необхідної інформації, використовувати дані різних інформаційних ресурсів. До найбільш ефективних способів використання можливостей Інтернет в навчанні іноземної мови належать:

- Листування по електронній пошті.
- Участь в телекомунікаційних міжнародних проектах.
- Участь в телекомунікаційних конкурсах, олімпіадах, тестуванні.
- Можливість публікації творчих робіт студентів.
- Отримання самоосвіти на курсах дистанційного навчання.

Використання Інтернету на заняттях з іноземної мови як не можна краще мотивовано. Його мета полягає в тому, щоб зацікавити студентів у вивченні іноземної мови за допомогою накопичення і розширення їх знань і досвіду. Навчаючи мови, Інтернет допомагає у формуванні вмінь та навичок розмовної мови, а також у навчанні лексики і граматиці, забезпечуючи справжню зацікавленість і, отже, ефективність.

Можна виділити такі форми роботи з комп'ютерними навчальними програмами на заняттях з іноземної мови:

- вивчення лексики;
- відпрацювання вимови;
- навчання діалогічного та монологічного мовлення;
- навчання письма;
- відпрацювання граматичних явищ.

Вивчення та застосування на практиці інноваційних методологічних підходів надають можливість викладачам впроваджувати та удосконалювати нові методи роботи, підвищувати ефективність навчального процесу та рівень знань студентів. Впровадження інноваційних методів значно поліпшує якість презентації навчального матеріалу та ефективність його засвоєння студентами, збагачує зміст освітнього процесу, підвищує мотивацію до вивчення іноземної мови, створює умови для більш тісної співпраці між викладачами і студентами.

Серед переваг інноваційного навчання можна виділити такі:

- установлення дружньої атмосфери між учасниками спілкування;
- студенти мають можливість бути більш незалежними й упевненими ;
- викладач заохочує студентів до співпраці;

- студенти мають можливість подолати мовний бар'єр;
- викладач не домінує;
- слабкі студенти можуть отримати допомогу від сильніших;
- кожен студент отримує певне завдання;
- студенти можуть використовувати свої знання й досвід.

Висновки. Отже, аналіз наукових досліджень з проблеми показав, що потрібно комплексно поєднувати традиційні та інноваційні освітні технології, використовувати як методологічну основу системи навчання іноземної мови різноманітні новітні підходи. Інноваційні методи дозволяють надати процесу навчання іноземної мови комунікативного, пізнавального спрямування, сприятимуть розвитку умінь та формуванню навичок здійснення ефективної іншомовної комунікації. Навчання іноземних мов буде ефективним саме завдяки комплексному застосуванню засобів новітніх інноваційних технологій. Слід відзначити, що сучасні інноваційні технології навчання іноземної мови дозволяють не тільки розвивати розумові й творчі здібності майбутніх фахівців, але й їх професійну спрямованість, а також формувати здібності іншомовного спілкування в конкретних професійних, ділових, наукових сферах і ситуаціях.

Література:

1. Андрущенко О. Англomовне професійне спілкування з використанням ІТ / О. Андрущенко // Відкритий урок. – 2012. – № 1. – С. 56–60.
2. Clijsters W., Verjans M. Olyfran.com: pour jouer avec le français // FDLM – Cle international – Paris, 2002. – № 323. – P. 37–38.
3. Романова О. В. Модель формування професійної компетентності учителя / О. В. Романова // Педагогіка. – 2012. – № 2. – С. 63–70

4. Лозинська О. В. Використання інноваційних технологій у процесі викладання іноземних мов / О. В. Лозинська // Іншомовна підготовка працівників ОВС та фахівців із права: тези доп. наук.-теорет. конф. (Київ, 30 квіт. 2015 р.) / ред. кол.: В. Чернєй, І. Галдецька та ін. – К.: Нац. акад. внутр. справ, 2015. – С. 89–91.

5. Гончаренко С. У. Український педагогічний енциклопедичний словник. Видання друге, доповнене і виправлене – Рівне: Волинські обереги, 2011. – 522 с.

References:

1. Andrushhenko O. Anghlomotivne profesijne spilkuвання z vykorystannjam IT / O. Andrushhenko // Vidkrytyj urok. – 2012. – № 1. – S. 56–60.

2. Clijsters W., Verjans M. Olyfran.com: pour jouer avec le fransais // FDLM – Cle international – Paris, 2002. – № 323. – P. 37–38.

3. Romanova O. V. Model formirovaniya professionalnoy kompetentnosti uchitelya / O. V. Romanova // Pedagogika. – 2012. – № 2. – S. 63–70

4. Lozynsjka O. V. Vykorystannja innovacijnykh tekhnologhij u procesi vykladannja inozemnykh mov / O. V. Lozynsjka // Inshomovna pidghotovka pracivnykiv OVS ta fakhivciv iz prava: tezy dop. nauk.-teoret. konf. (Kyjiv, 30 kvit. 2015 r.) / red. kol.: V. Chernjej, I. Ghaldecjka ta in. – K.: Nac. akad. vnutr. sprav, 2015. – S. 89–91.

5. Ghoncharenko S. U. Ukrajinjskyj pedaghoghichnyj encyklopedychnyj slovnyk. Vydannja drughe, dopovnene i vypravlene – Rivne: Volynsjki obereghy, 2011. – 522 s.